

(Atkelta iš 41 p.)

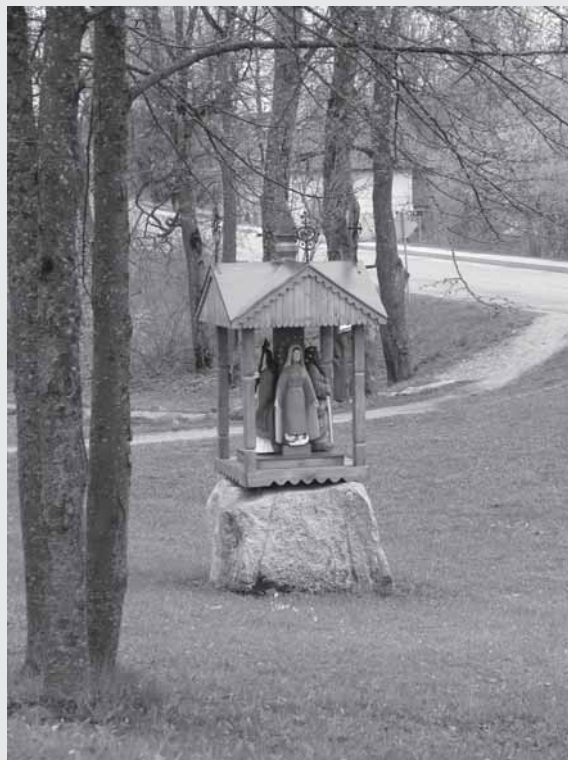
rašė: „Mažą įspūdį daro (...) aprašymas Kurmelio ir jo gyvenimo. (...) Žmogų mums reikia pažinti per jo paties žodžius, darbus ir jausmus“ (iš 1896 m. gruodžio 23 d. laiško). Žemaitė nepyko, laukė Povilo kritikos, taisė, rašė per naktis, vėl siuntė... Kai Žemaitė pradėjo rašyti komedijas, Višinskis kantriai ir suprantamai aiškino šio žanro ypatumus, teoriją. „Leidžiu „Tris mylimas“ stačiai ant Tavo cenzūros, nes nuo Tavęs vieno tik truputį teisybės galiu girdėti, todėl vičvienaičiu Tavim tik ir tepasitikiu...“ (iš 1898 m. sausio 30 d. laiško). [...] Produkti vi, prasminga jų kūrybinė draugystė. Tačiau ir buities plotmėje šie žmonės buvo artimi. Net lempa, prie kurios Julija rašė, buvo paskolinta Višinskio. Žemaitė labai išgyveno ir nerimavo dėl jaunojo bičiulio sveikatos, dėl neturto, dėl Peterburge gresiančių pavojų, net dėl Povilo meilės reikalų, apie kuriuos jiedu pasikalbėdavo. Visada norėjo žinoti tiesą apie jo sveikatą: „Ar sveikesnis junties, tik nemeluok, mano mažėlėlis“ (iš 1897 m. lapkričio 14 d. laiško). Žymantienė rūpinosi Povilo apranga, maistu – išausdavo milelį kostiumui, įdėdavo kaimo lauktuvių. O kai Višinskis, mokydamasis Peterburge, rašė konkursinį darbą „Antropologinė žemaičių charakteristika“, reikėjo labai daug žinių. Žemaitė jam aiškino papročius, analizavo žodžių reikšmes, ruošė siuntinius su etnografiniais daiktais. Ji labai džiaugėsi, galėdama Povilui padėti, ir prašė, kad šis vis daugiau jai skirtų užduočių. Rašydamas šį darbą Višinskis daug fotografavo, tad Žemaitės kai kurios fotografijos atsirado ir išliko Povilo rūpesčiu. [...] Be kūrybinių ir buitinių santykių, buvo dar ir kažkokia sunkiai žodžiais nusakoma sielų giminytė, artumas. 1899 m. sausio mėnesį Žymantienė rašė Višinskiui: „Po vaišės beviešėdama ir šiokių mačiau, ir tokių pažinau, bet nė su vienu negaliu taip po širdies pašnekėti, kaip su Tavimi, Tu mano vaikelį! Anie vis svetimi, o Tu mano tikras vaikas“. [...] Višinskio ankstyva mirtis paženklino sielvartu visą Žemaitės gyvenimą. Rašytoja S. Čiurlionienė prisiminimuose rašė: „Žemaitės skausmas, jo širdies gedulas, palydėjęs tą savo širdies vaiką, savo minties tėvą, buvo toks didelis, kad ji visiškai negalėjo kalbėti apie brangų velionį. Vilniuje prakalbinau atsargiai, ar neparašytų ji atsiminimus apie savo jauną draugą. Lig tik man ištarus tą vardą, Žemaitės veide kažkas užgeso, dingo jos ramybė, ji tyliai tarė – negaliu...“

Višinskė Puovėla gimtasis noms, memuorialėnis muziejus

UŽVĖNTIS

ŽELVĪTĖ DANGUOLĖ
SUNGAILIENĖS LORETAS
PORTĖGRAPEJĖS

Kopliťelė Užvėntė dvara suodības parkē

Artiejam pri Užvėntē. Jau daug metu, kãp tonkē iš Vilniaus ēr kētū Lietovuos vėitu ėe važioujem sosētēktē so rašituojēs, pedagogēs, vēsuomenēs veikiējēs Pečkauskātēs Marijēs-Šatrējēs Raganas praejusio laiko ēr anuos kūrībo. Geriausē anou pajunti Užvėntē dvara suodībuo. Ana – patemē miestelē pakraštīe ēr priklausā jau Girnēkū kaimou.

Muziejos Užvėntie bova ikorts 1965 metās. Nu 1973 m. uns veik restauroutamē Užvėntē dvara svėrnē. Tou padarītē ėe bova dvē dēdēlēs pruogas: 1887–1898 m. Užvėntē dvarē gīvena rašituojē Šatrējēs Ragana. Ėe praejē anuos gražiausē metā, ėe ana brēnda kap žmuogos ēr rašituojē, ėe patērtē išpūdē ir iomžintē anuos kūrēniūs „Sename dvare“ ēr „Viktutē“. Ontra pruoga ta, kad kurī laika tas dvars priklausē Lietovuos Nepriklausuomībēs Akta signataroui Smilgevičē Juonou (1870–1942), katros garsiejē sava tvėrta valē, demuokratizmo. Aple tus do žimius žmuonis, Užvėntē krašta istuorējē ligi šioul ēr pasakuojē muziejaus ekspozicējē.

Iš kairies: Užventė dvara suodėbas parkas (taks link Užventė malūna); paminklos Lietuvos nepriklausomybės Akta signatarou Smilgevičė Juonou (skulptuorios Cikana Vids)

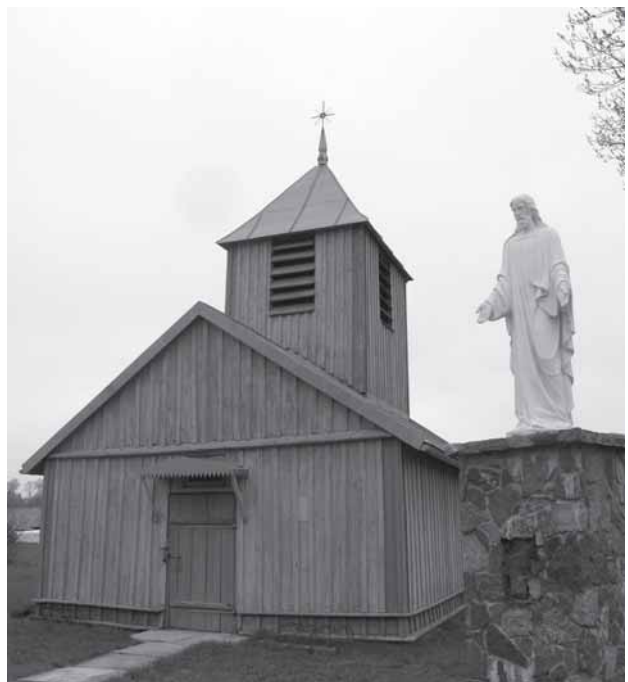

Muzieju ikūrė žimos Užventė kraštuotirininks Rimkus Vacluovs. Tam muziejou uns atėdevė daug sava gīvenėma metu ėr dėrba anamė kol tik svėkata leida. Dabar muziejo priveiz, lonkītuojus prijem Balčiūnienė Gražina. Je nuori muziejo apveizietė, rėktom iš onksta paskombintė telepuono 8 674 94 270 ėr sosėtartė diel vizita.

Pri iiejėma i muziejo – ruožiū krūms. Priš kelis metus, Užventė vikstont Šatrėjės Raganā skėrtā „Baltū ruožiū valondā“, anou padėigė bovusi pėrmuoji Šatrėjės Raganas bėndrėjės pirmininkė dainininkė Maciūtė Regina, literatūruoluogė, rašītuojė, Vilniaus universiteta pruofesuoarė Daujuotītė Vėktuorėjė ėr kėtė tamė rėnginie dalīvavė bėndrėjės narė. Pasuodints ruožiū krūmielis jau išauga i dėdliausi krūma ėr teik vėltėis, kad atmintės, katrou tas dvars sauga, net ėr keitontėis gīvenėma viejems, neišniks.

Paskotėnės metās suodėbas vaizds kėik pasėkeitė. Kuožna atejontoni i muziejo dabar jau pasėtink skulptūra, skėra Lietuvos nepriklausomybės akta signatarou Smilgevičė Juonou. Anuos autuorios tou Lietovuo platė žėnuoma vira pavaizdava sosėmāstiusi, ligo veizonti i paprastus šiuo krašta žmuonios.

Keitas Užventė gīvenėms... Pagīviejė uns restauravos Užventė malūna, katrou dabartėnė šeimininkā daug diemesė skėr kultūrā ėr rem anou. Malūnė tonkė vikst ivairiausė rėngėnė. Rėngamas ėr pruofesiuonaliū dailininku, tēp pat ėr tautuodailininku kūribėnės stuovīklas. Vėnuo iš anū liaudės meistrā sava darbās iomžėna žīmiausius Užventė krašta kūriejus – Pečkauskātė Marijė-Šatrėjės Raganā, Beniuševičiūtė-Žimantienė Julėjė-Žemaitė, Višinski Puovėla ėr jau minieta Nepriklausomybės Akta signatarā Smilgevičė Juona. Tautuodailininku padarītā koplītėlė metalėnės vėrsūnės (saulutės) nukalė tamė patemė malūnė dėrbė žėnuomė Lietuvos kalvė.

Užventė varpėnė ėr Kristaus skulptūra Užventė šv. Marijės Magdaliėtės bažničės švėntuoriou

Vaiguvuos-Užventė apīlinkiu panuorama